

Stichting ZorgDier Nederland zet dieren in om mensen met een psychische of lichamelijke beperking weer te laten lachen en te motiveren. Zo gaat vrijwilligster Maïke de Bont regelmatig met haar katten op bezoek bij jong dementerenden. En het gespin van haar vier katten werkt echt heel aanstekelijk!

Het is 'showtime' als Maïke op de afdeling voor jong dementerenden verschijnt met twee van haar katten. De mevrouw die net nog stilletjes voor zich uit zat te staren, kijkt nu geamuseerd in de felblauwe ogen van Siamees Ilja, die zich knorrend voor haar vlijt. Ze begint hem te aaien; eerst voorzichtig, maar naarmate Ilja's gespin toeneemt, met meer zelfvertrouwen. Chai, een Europese korthaar, ligt helemaal Zen op tafel. "Geen enkel bezoek is hetzelfde en het is elke keer weer bijzonder", vertelt vrijwilligster Maïke na afloop van haar bezoek aan Behandelcentrum De Hazelaar in Tilburg. "Mijn poezen geven warmte, liefde en aandacht, zodat de bewoners even kunnen vergeten dat ze eenzaam of verward zijn. Het maakt voor dieren niet uit dat je shirt vies is of je mond hangt. De mensen hier hebben ooit zelf huisdieren gehad, maar moesten daar vanwege hun opname afstand van doen. Zo kunnen we ze toch nog een stukje dierenliefde meegeven." Het bezoek van Maïke gaat uit van de Stichting ZorgDier Nederland. Zij werven en trainen vrijwilligers met een huisdier om ze in te zetten voor mensen met problemen, kwetsbare ouderen en mensen met een verstandelijke beperking. Wetenschappelijke onderzoeken hebben namelijk bewezen dat huisdieren een positief effect

Maïke en haar kattenteam.

Kopjes geven

hebben op mensen. Ook Maïke weet uit ervaring dat dierenliefde een beproefde therapie is. "Mensen met een psychische of lichamelijke ziekte of beperking gaan zichtbaar vooruit als ze een stukje dierenliefde krijgen. Het leidt tot meer activiteit, oplettendheid en plezier; er is weer gespreksstof. Er zat net

een mevrouw bij, die bijna niet meer praat, omdat ze weet dat ze in de war is en zich daarvoor schaamt. Maar toen ze Ilja zag, begon ze toch naar woorden te zoeken om hem bij zich te roepen. Eerst op fluisterton, maar later steeds luider. Heel mooi om te zien hoe zij voorzichtig uit haar schulp kroop. Wat werd beloond met een knorrend kopje onder haar kin."

Aangrijpend

Maar het succes komt helaas niet altijd vanzelf, vooral met jong dementerenden is dat moeilijk. "De bewoners die ik ontmoet, zullen niet meer beter worden en nooit meer naar huis kunnen. Hun toestand zal alleen maar verder achteruitgaan, heel aangrijpend. Soms zie je mensen in een paar bezoeken tijd verslechteren en steeds meer problemen krijgen op het gebied van taal, motoriek en herkenning. Dan is het echt heel moeilijk om een trigger te vinden waardoor ze toch mee willen doen. Daar ligt voor mij de uitdaging."

Maïke heeft daarvoor een hele trukendoos achter de hand, waarmee ze niet alleen de aandacht van de katten, maar ook van de bewoners weet te trekken: hengeltjes met veren, bolletjes wol, gekleurde muizen en ballen. "Mensen vinden het vaak ook leuk om katten te belonen met snoepjes of om hun vacht te borstelen. Het is fijn om ook eens voor iemand anders te zorgen in plaats van altijd maar zelf hulpbehoevend te zijn. Dus dat is een goede manier om ze te motiveren." Maar Maïke's grootste troef is haar bonte kattenteam. "Ik heb in totaal vier katten, met allemaal verschillende looks en karaktertjes. Siamees Ilja is echt een kleine clown. Hij houdt ervan om uit te dagen en kan, tot hilariteit van de bewoners, loeihard spinnen. Ilja voelt feilloos aan als iemand extra aandacht nodig heeft. Hij zoekt altijd contact met mensen die voor zich uit zitten te staren en weinig respons geven. Dan is het zo van: 'Joehoeeee, hier ben ik!' En Chai, de Europese korthaar, is een hele relaxte kat. Echt een yogafiguur. Hij beheerst de kunst om mensen rust en een thuisgevoel te geven." Dan is er ook nog Chui, een Abessijn. "Dat is de macho. Hij vindt zichzelf geweldig en heeft veel ruimte nodig. Hij zal niet snel naar je toekomen; een knuffel moet je echt verdienen. Dus je ziet mensen heel erg hun best doen om bij hem in de gunst te komen." Flint, een kruising tussen een Noorse boskat en Bengaal, is de jongste van

'Door Siamees Ilja durfde die mevrouw weer te praten'

het stel. "Een charmeur, met de hoogste aaibaarheidsfactor van allemaal."

Maïke heeft zich in de afgelopen vijf jaar ontwikkeld van vrijwilliger tot projectmedewerkster en professioneel dierbegeleidster. "Vanuit mijn ervaring ondersteun ik nieuwe vrijwilligers en hun huisdier. Dat kunnen katten of honden, maar ook cavia's of konijnen zijn."

Papegaai

"We hebben zelfs weleens iemand met een papegaai gehad. Nou is dat vrij uitzonderlijk, maar het beestje zat op de schouders van zijn vrouwtje en ze kon hem overal mee naartoe nemen. Super leuk natuurlijk! Het belangrijkste is dat de baasjes een goede band met hun dier hebben. Samen moeten ze een topteam vormen. Daarbij is het van belang dat het huisdier goed gesocialiseerd is. Dat ze geïnteresseerd zijn in mensen en zich niet laten afschrikken door een nieuwe omgeving. Verder moeten ze goed luisteren, de basiscommando's beheersen en het leuk vinden als ze worden geaaid, geborsteld en door vreemden worden aangeraakt. Maar waar het met name om draait, is dat dieren plezier beleven aan hun zorgbezoekjes. Wij zijn er niet om ze kunstjes of trucjes te leren; ze moeten

‘Het maakt voor dieren niet uit of je shirt vies is, of je mond hangt’

gewoon zichzelf zijn.” Als huisdier en begeleider door de eerste selectie heen zijn, dan wordt er vanuit de stichting een drie daagse cursus aangeboden. Daarin wordt aandacht geschonken aan de interactie tussen dier en baas, de huisregels van de zorglocatie en de bewoners van de instelling. Wat zijn hun behoeftes en hoe ga je om met hun gedrag? “In mijn werk met dementerenden loop je er bijvoorbeeld tegenaan dat ze om de paar minuten vragen hoe de poezen heten. Ik maak het ook mee dat ze je bezoek de ene week geweldig vinden, en de week daarop zeggen: ‘Wat doen die poezen hier?’ Daar moet je wel tegen kunnen als je enthousiast ergens aankomt met je netjes geborstelde diertjes.” Inmiddels heeft de stichting 250 vrijwilligers, die werken door heel Nederland. “Stuk voor stuk mensen met een groot hart voor dieren en hun kwetsbare medemens. Dit werk doe je er niet zomaar even bij, zo van: ‘Even pronken met mijn leuke hond’. Je gaat echt een *commitment* aan.”

Succesverhalen

Maike geeft ook demonstraties aan instellingen om ze kennis te laten maken met de stichting. “We zijn altijd op zoek naar plekken, waar onze vrijwilligers aan de slag kunnen. Er zijn nog veel te weinig instellingen waar huisdieren op

verantwoorde wijze worden ingezet. Terwijl bijna 60% van de Nederlanders opgroeit met een dier. Kun je je voorstellen dat je gedwongen afscheid moet nemen van je huisdier omdat je wordt opgenomen in een zorginstelling? Wij kunnen ze hun oude maatje niet teruggeven, maar ze wel weer even de vreugde van een huisdier laten beleven.” Omdat er geen structurele subsidies bestaan, zijn we afhankelijk van fondsen, giften van donateurs en sponsors zoals Prins Petfoods. We zijn altijd op zoek naar nieuwe partijen die ons initiatief een warm hart toedragen en financiële steun willen verlenen.” Als geen ander weet Maike hoe waardevol die bijdrage is, want ze heeft succesverhalen zat. “Bij mijn bezoek van vanochtend zat een meneer, die maandenlang dwars heeft gelegen bij alle activiteiten van de zorginstelling, zoals knutselen of puzzelen. Hij vond het allemaal maar niets, ‘tussen die kakelende vrouwen’. Hij was met geen enkele mogelijkheid te motiveren – ook niet om te eten of om aan zijn gezondheid te

werken. Totdat ze erachter kwamen dat hij vroeger katten had gehad en daar nog steeds helemaal gek van is. Hij werd ingeschreven voor deze activiteit en voor hij het zelf door had, zat hij tussen de kakelende vrouwen en twee katten. Ilja sprong direct bij hem op schoot en de vrouwen begonnen hem vragen te stellen waarop hij uitleg kon geven. Die meneer was helemaal in zijn element, zo mooi om te zien. Langzaam maar zeker zag je de muur die hij om zich heen had gebouwd afbrokkelen. Niet alleen bewoners, maar ook begeleiders kregen steeds meer contact met hem. Het heeft veel tijd gekost, maar die meneer heeft echt een prachtige transformatie door gemaakt. Dat is waar we het voor doen. Je krijgt er zoveel voor terug!” ◀

